

Príprava príslušníkov Národného bezpečnostného úradu na Akadémii Policajného zboru v Bratislave

NBÚ po svojom zriadení v roku 2001 zákonom č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „241/2001 Z. z.“) začalo naplno plniť postavenie ústredného orgánu štátnej správy v oblasti ochrany utajovaných skutočností, šifrovej služby¹ a od 01.01.2002 aj v oblasti elektronického podpisu.²

Vzdelávanie príslušníkov NBÚ je jeden z článkov celého radu faktorov pôsobiacich na kvalitnú ochranu utajovaných skutočností, preto je nevyhnutné otázke vzdelávania príslušníkov NBÚ venovať systematickú a neustálu pozornosť, pretože podcenenie tejto otázky by sa zákonite odzrkadlilo v kvalite práce celého NBÚ, čo by mohlo mať negatívne následky v celom systéme ochrany utajovaných skutočností.

Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), ktorý právne upravuje služobný pomer príslušníkov NBÚ, ustanovuje jedno zo vzdelávaní – policajné vzdelávanie³. Získanie policajného vzdelania počas prípravnej štátnej služby je obligatórna podmienka trvania služobného pomeru policajta (§ 7 zákona). Služobný úrad však môže umožniť získať policajné vzdelanie aj policajtovi zaradenému v dočasnej štátnej službe (§ 142 a ods.3 zákona).

Realizácia špecializovaného policajného vzdelávania príslušníkov NBÚ

Počas krátkej histórie NBÚ bolo špecializované policajné vzdelávanie príslušníkov NBÚ realizované v rôznych formách. V roku 2009 bola medzi NBÚ a Akadémiou Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „Akadémia PZ“) podpísaná „**Dohoda o vzájomnej spolupráci**“ predovšetkým pre oblasti vedeckovýskumnej, vzdelávacej, informačnej a publikačnej činnosti, čo následne vyústilo do podpísania spoločného „**Vzdelávacieho projektu špecializačného štúdia príslušníkov Národného bezpečnostného úradu**“, a tak sa špecializované policajné vzdelávanie uskutočnilo prvýkrát na Akadémii PZ.⁴

Výučba bola vykonaná podľa schváleného rozvrhu vyučovania na základe vzájomnej dohody zástupcov NBÚ a Akadémie PZ formou štúdia popri výkone štátnej služby a realizovaná formou prednášok, cvičení a seminárov, pričom bola rozdelená do dvoch tematických oblastí:

¹ Zákon č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 1 ods. 2.

² Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, § 34.

³ Policajt spĺňa kvalifikačnú požiadavku policajného vzdelania, ak

a) získal základné policajné vzdelanie a je ustanovený do funkcie s plánovanou práporčickou hodnotou, alebo
b) získal špecializované policajné vzdelanie (§ 13 zákona).

⁴ V predošlých rokoch sa špecializované policajné vzdelávanie realizovalo na NBÚ (v spolupráci s Akadémiou PZ).

I. časť – Teoreticko-metodologické základy odbornej činnosti – výučbovú skladbu tvorili vybrané predmety zaradené do jednotlivých študijných programov vyučovaných na Akadémii PZ, ako napríklad: ústavné právo, trestné právo, správne právo, manažment a iné, ktoré odprednášali vyučujúci z Akadémie PZ.

II. časť – Špecializovaná odborná príprava na profesijné činnosti – v tejto časti bola vybranými lektormi z NBÚ odprednášaná odborná tematika ochrany utajovaných skutočností v jednotlivých oblastiach ochrany utajovaných skutočností (*personálna bezpečnosť, fyzická a objektová bezpečnosť, informačná bezpečnosť, administratívna bezpečnosť, priemyselná bezpečnosť*). Novým prvkom vo vzdelávacom projekte bolo zaradenie blokov prednášok „Koncepcie ochrany utajovaných skutočností Slovenskej republiky, sociálneho inžinierstva a ochrany kybernetického priestoru“⁵, ktoré sa v predchádzajúcich ročníkoch nerealizovali.

Obsahové zameranie špecializovaného policajného vzdelania príslušníkov NBÚ vychádzalo z obsahu a potrieb ich služobného zaradenia.

Štúdium bolo ukončené záverečnou skúškou z teoreticko-metodologických základov odbornej činnosti a zo špecializovanej odbornej prípravy na profesijné činnosti. Po úspešnom absolvovaní špecializovaného policajného vzdelania a úspešnom vykonaní záverečnej skúšky Akadémie PZ vydala účastníkom vzdelania osvedčenie o získaní špecializovaného vzdelania.

Po ukončení špecializovaného policajného vzdelania sa účastníci vzdelania vyjadrili k obsahovej náplni predmetov špecializovaného policajného vzdelania, úrovni prednášok a celkovej študijnej spokojnosti na Akadémii PZ v dotazníkoch, ktoré boli vedením NBÚ vyhodnotené.

Získané skúsenosti, poznatky a názory účastníkov vzdelania, ako aj lektorov umožňujú pre nasledujúci ročník špecializovaného policajného vzdelania realizovať parciálne úpravy v obsahovo-organizačnej štruktúre, ako napríklad:

- a) predchádzajúce vzdelanie účastníkov vzdelávania bude čiastočne smerodajné pre úpravu obsahu vzdelávacieho projektu, ktoré bude taktiež prekonzultované s vedením Akadémie PZ;
- b) prednášky zo *špecializovanej odbornej prípravy na profesijné činnosti* obsahovo formulovať len na základný a všeobecný prehľad k prednášanej oblasti;
- c) upraviť „*teoreticko-metodologické základy odbornej činnosti*“ tak do rozsahového, ako aj obsahového zamerania jednotlivých predmetov.⁶ Obsah a rozsah bude prekonzultovaný so zástupcami Akadémie PZ;
- d) úprava schémy prednášaných celkov s využitím príkladov z praxe a praktických ukážok;
- e) rozdeliť realizáciu špecializovaného policajného vzdelávania na dve časti:
 - „*teoreticko-metodologické základy odbornej činnosti*“ (prednášajú vyučujúci z Akadémie PZ) prednášať na Akadémii PZ,

⁵ Bezpečnostná rada Slovenskej republiky uznesením č. 218 z 9. apríla 2008 k Interoperabilite Slovenskej republiky s NATO v oblasti kybernetickej ochrany určila NBÚ ako národnú autoritu pre riadenie kybernetickej ochrany.

⁶ Napr. väčší rozsah vyučovacích hodín pre predmety správneho práva (prednášky správneho poriadku), keďže NBÚ je subjektom administratívno-právnych vzťahov.

- „špecializovanú odbornú prípravu na profesijné činnosti“ (prednášajú lektori z NBÚ) prednášať v priestoroch NBÚ (čím by sa eliminovali ekonomické náklady na prepravu lektorov a účastníkov vzdelávania na Akadémiu PZ);⁷

Táto možnosť takéhoto rozdelenia vyučovacích blokov bude prekonzultovaná so zástupcami Akadémie PZ.

Záver

Cieľom špecializovaného policajného vzdelania bolo podať príslušníkom NBÚ základný rámec teoretických vedomostí v oblasti právneho poriadku Slovenskej republiky, právo-bezpečnostných služieb, ochrany utajovaných skutočností, poskytnúť všeobecné a špecifické profesijné vedomosti a zručnosti potrebné na výkon odborných činností a umožniť získanie policajného vzdelania – ako prvého bloku vzdelania pre potreby plnenia úloh príslušníkmi NBÚ. Podrobnejšie štúdium na zvýšenie špecializácie a odbornosti príslušníkov NBÚ je ponechané na ďalšie vzdelávanie zamerané podľa ich vykonávanej služobnej činnosti v príslušnom podsysteme ochrany utajovaných skutočností.

Ďalšie vzdelávanie príslušníkov NBÚ je organizované na nižších stupňoch riadenia, a to v závislosti od dynamiky vývoja odbornej problematiky v rámci ich pôsobenia v podsysteme ochrany utajovaných skutočností. Vzdelávanie príslušníkov NBÚ je v podmienkach NBÚ podporované, a to vo forme všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia, ako aj v účasti na rôznych školeniach, seminároch a vzdelávacích podujatiach.

Mgr. Peter Grebáč
Národný bezpečnostný úrad
tel. 02/68692417
e-mail: peter.grebac@nbusr.sk

⁷ V roku 2009 v rámci špecializovaného policajného vzdelávania jednotlivé predmety obidvoch častí tematických oblastí (**I. časť** - Teoreticko-metodologické základy odbornej činnosti a **II. časť** - Špecializovaná odborná príprava na profesijné činnosti) neboli prednášané oddelene (najprv všetky prednášky I. časti a potom všetky prednášky II. časti), ale prednášané predmety z obidvoch častí sa striedali.